

FOLKFÖRSÖRJNINGSMINISTERIET

Virkes- och bränsleavdelningen.

Helsingfors,
den 30 juni 1945.
N:r 257.

Anvisningar för organisering av bruksvirkesanskaffningen för år 1945—46.

Utöver de föreskrifter, som folkförsörjningsministeriet utfärdat i punkt III av avverknings- och anskaffningsprogrammet för år 1945—46 angående uppgifter för de organ, som verkställa anskaffningsprogrammet, lämnar ministeriet följande närmare anvisningar om de övriga åligganden, som enligt lag ankomma på dessa.

Anskaffning av brännved och vissa bestämmelser angående annat travat virke.

Vad som nedan sagts angående brännved gäller allt till bränsle avsett travat virke eller långved ävensom rullved och fiberasp.

Folkförsörjningsministeriet:

Sedan folkförsörjningsministeriet av det för virkesnämndens område fastställda anskaffningsbetinget för brännved enligt provning avdragit den mängd ved, som åtgår till förbrukningen inom virkesnämndens eget område, har ministeriet fördelat det återstående betinget mellan de i kvotförteckningen angivna anskaffarna.

Virkesnämnden:

Till virkesnämndens åligganden hör:

1) att på basen av det förslag, som inlämnats av det av anskaffarna av brännved och av centralorganisationerna inom trävarubranschen gemensamt tillsatta representantskapet, fastställa de områden och vid behov de skogsbruksenheter, till vilka inköpsrätt beviljas å ena sidan brännvedsanskaffare och å andra sidan anskaffare av för annat ändamål avsett travat virke, ävensom att avgöra eventuellt förekommande meningsskiljaktigheter.

Till ovan avsedda representantskap utse de inom området verksamma anskaffningsorganisationerna för brännved eller någon av dessa en medlem på sätt som därom närmare meddelats resp. anskaffningsorganisationer. Teollisuuden Paperipuuyhteisö och Puunviejät r.y. utse vardera en medlem och Statens Bränslebyrå en medlem. Representantskapet sammankallas av chefen för anskaffningsdistriktet, som även fungerar såsom dess ordförande;

2) att vid fastställande av inköpskvoternas territoriella placering iakttaga följande allmänna anvisningar:

- a. köparna av till bränsle avsett travat virke anvisas i allmänhet sådana områden, därför från fjärtransport av virke kan utföras till lands eller med fartyg. På samma sätt skall anskaffningen av annat sådant virke placeras, som med hänsyn till dess användning icke får flottas;
- b. först därefter anvisas köparna av annat travat virke i punkt a avsedda och andra anskaffningsområden;

3) att på basen av det av virkeskommissionen framställda förslaget fastställa, vilka skogsbruksenheter som skola reserveras för kommunernas interna förbrukning;

4) att verkställa fördelning av brännvedskvoterna kommunvis mellan de olika köparna samt fastställa den av köparna därefter överenskomna fördelningen mellan olika områden eller skogsbruksenheter och avgöra därvid eventuellt förekommande meningsskiljaktigheter.

Varje anskaffningsorganisation för brännved beaktas vid ovannämnda fördelning såsom en köpare.

De köpare, vilka blivit anvisade samma kommun, skola sinsemellan verkställa fördelning av inköpskvoterna mellan de olika skogsbruksenheter samt 14 dagar efter det fördelning per kommun verkställts underställa denna fördelning resp. virkesnämnd i och för fastställelse;

5) att meddela köparna, att dessa inom 14 dagar efter köpets avslutande medelst C-exemplaret av köpebrevet skola påvisa, att de genom leveransköp eller köp på rot inköpt de mellan dem fördelade brännvedsskogarna samt all den mängd osålt travat virke, som finnes färdigt hugget på de för dem anvisade skogsbruksenheter. För den händelse köp på grund av ovillighet från säljarens sida icke ingåtts, skall köparen genom virkesnämndens förmedling anhålla om förständigande för tvångsavverkning eller beslagtalande av de partier, som han icke fått i sin besittning genom frivilligt köp;

om köparen i fråga om vissa virkespartier icke fullgjort ovan avsedda inköpskyldighet, skall virkesnämnden bevilja andra inom sagda område verksamma köpare inköpsrätt till de oinköpta partierna samt under de i 18 § av lagen om tryggande av tillgången på virke föreskrivna förutsättningarna bestämma, att redan avslutade köp eller en del därav skola överföras på andra köpare, såframt virkesnämnden

icke anser, att vederbörande borde åläggas vite på sätt som stadgas i 22 § av sagda lag;

6) att inom virkesnämndens område bevilja köparen endast så stor köprättighet, att de på de nya inköpsanvisningarna angivna mängderna och de i hans besittning befintliga köpta men oavverkade stämplingsposterna ävensom de ofullgjorda anskaffningarna sammanlagt uppgå till den kvot, som beviljats honom;

7) att vid fördelning av försäljningsskyldigheterna mellan skogsägarna iakttaga följande anvisningar:

- a. i de kommuner, där köpta men icke avverkade stämplingsposter och ofullgjorda anskaffningar, *sedan s.k. infrusna stämplingsposter noggrant avskrivits*, utgöra högst 25 % av det antal kubikmeter, som det för kommunen fastställda nya anskaffningsbetinget omfattar, fördelas hela anskaffningsbetinget utan avdrag mellan de inom anskaffningszonen befintliga skogsbruksenheter;
- b. i de kommuner, där den kubikmängd, som nämnda stämplingar omfatta, är större än 25 % av det nya anskaffningsbetinget, göras först avskrivningar inom varje ifrågakommande skogsbruksenhet för sig, varvid en synnerligen sträng tolkning av begreppet „infrusna stämplingsposter” tillämpas. Härvid minskas naturligtvis reserven av skog på rot, men om den det oaktat ännu överstiger 25 % av det nya anskaffningsbetinget, får den *överskjutande delen avdragas från det sistnämnda*. Exempel: Det för kommunen fastställda anskaffningsbetinget utgör 60,000 m³, och de köpta, men icke avverkade stämplingsposterna samt de ofullgjorda anskaffningarna utgöra 30,000 m³. Såsom infrusna avdragas 5,000 m³, varvid återstår 25,000 m³. Av denna mängd utgör 15,000 m³ (= 25 % av 60,000 m³) en sådan reserv, som utöver det nya anskaffningsbetinget skall avverkas från socknen, men resten 10,000 m³ avdrages däremot från det nya betinget. Nya försäljningsskyldigheter utdelas således i detta fall endast till en mängd av 50,000 m³.

Sålunda uppstår även av de nya avverkningsskyldigheterna en reserv i varje kommun, för vilken således givits försäljningsförståndigande men ännu icke inköpsrätt. Vid fördelning av inköpstillstånd till de olika skogsbruksenheter bör noggrant övervakas, att den reserv, som sålunda uppstår, med hänsyn till placeringen fördelas sig jämnt och således vad uttagningsmöjligheterna angår kommer att omfatta såväl goda som sämre skogar. Inköpskvoter i fråga om denna mängd beviljas endast i det fall, att de beviljade inköpskvoternas sammanlagda mängd överstiger det för området fastställda nya försäljningsbetinget. Resten ingår i den nedan i punkt 11 nämnda reserven, vilken

fördelas på sätt som i sagda punkt föreskrives;

8) att påbjuda anskaffning av kolved från skogsområden, belägna på längre avstånd från järnväg eller flottningssugligt vattendrag än den längsta för bil fastställda körsträckan, med vederbörligt tillstånd verksamma ugnskolningsanläggningars egen kolvedsanskaffning härvid undantagen;

9) att vid fördelningen av brännvedsskogar vid behov beakta de olika anskaffningsgruppernas inbördes ordningsföljd såsom följer:

- Krigsskadeersättningsindustrin, järnvägs-, fartygs- och motorfordonstrafiken;
- Livsmedelsproduktionen;
- Rumsuppvärmningen och övrig husbehovsförbrukning, vartill även bör räknas den ved, som industriinrättningarna anskaffa för sina fabrikssamhällens behov;
- Övrig konsumtion.

Då det gäller anskaffare, vilka i fråga om anskaffningens vikt äro nästan likvärdiga, ges vid behov företräde åt den, vilken kan anses kompetent att sköta sina anskaffningar mest ändamålsenligt och ekonomiskt;

10) att placera de olika anskaffarnas inköpskvoter territoriellt med beaktande även av slaget och mängden av de transportmedel, som stå till deras förfogande. Nödig uppmärksamhet skall fästas vid transport av virke intill vattenvägar, framför allt för trygghet av tillgången på virke på orter, belägna vid insjövattnen. För vidare transport per järnväg får virke reserveras endast för särskilt fastställda bestämelsestationer (folkförsörjningsministeriets skrivelse den 18. 4. 1945 till cheferna för anskaffningsdistrikten).

Invid flottleder få inköpskvoter för brännved placeras endast genom att man för varje särskild gång överenskommer om saken med vederbörande anskaffare och vid behov konfererar med flottningsmyndigheterna;

11) att lämna åtminstone den i bifogade tabell upptagna reserverade skogen på rot ofördelad för oförutsedda behov (jämför ovan punkt 6). Om folkförsörjningsministeriet icke på eget initiativ eller på framställning av virkesnämnden medger rätt att använda sagda reserv tidigare, åligger det virkesnämnden att efter den 1. 1. 1946 fördela den mellan anskaffarna.

Såframt reserv av fastställd storlek på ovan i denna punkt avsett sätt eller annars icke kan erhållas, äger virkesnämnden minska de olika köpare beviljade kvoterna i samma proportion, så att önskad reserv uppstår.

Virkeskommissionen:

Virkeskommissionen uppgör i samråd med bränslechefen eller om sådan icke finnes med folkförsörjningsnämnden förslag om reservering av skog för konsumtionen inom kommunen. Sådana inrättningar, villas årsförbrukning överstiger 2,000 m³, samt kolningsanläggningar och splintfabriker anvisas likväl direkt av virkesnämnden sina inköpskvoter och -områden.

Bränslechefen eller folkförsörjningsnämnden:

Sedan virkesnämnden med ledning av ovan avsett förslag fattat beslut om de skogar, som återstå för kommunens egen förbrukning, åligger det bränslechefen eller om sådan icke finnes folkförsörjningsnämnden att anvisa dem för olika konsumenter enligt behov, ovannämnda storförbrukare och kolningsanläggningar samt splintfabriker likväl undantagna.

För landsbygdens små konsumenter får stamved anvisas för användning endast i det fall, att vederbörande förbrukare saknar möjlighet att insamla avfallsved.

Anskaffningsorganisationen:

Organisationen fördelar de inköpskvoter virkesnämnden beviljat dessamma kommunvis mellan sina medlemmar.

Anskaffning av gagnvirke.

Av den i avverknings- och anskaffningsprogrammet för år 1945—46 fastställda avverkningsmängden om 24 miljoner m³ gagnvirke (annan trävara än brännved) fördelas sammanlagt 22 milj. m³ på olika inköpskvoter. Återstående 2 miljoner m³ bilda den reserv, om vars fördelning folkförsörjningsministeriet senare kommer att giva närmare föreskrifter.

Centralorganisationerna:

Centralorganisationerna inkomma till folkförsörjningsministeriet, inom ramen för anskaffningsprogrammet, med förslag om fördelning av de till 22 milj. m³ uppgående inköpskvoterna gagnvirke mellan sina medlemmar på de olika virkesnämndernas verksamhetsområden.

Folkförsörjningsministeriet fastställer inköpskvoterna och delgiver virkesnämnderna dessa.

Till centralorganisation icke ansluten näringsidkares inköpskvot:

Före den 15. 7. 1945 skall varje till centralorganisation icke ansluten näringsidkare, som inom virkesnämndens område under anskaffningsperioden 1945—46 ämnar anskaffa gagnvirke, till virkesnämnden inlämna en skriftlig ansökan för erhållande av inköpskvot i den för anskaffning planerade virkesmängden. Utan sådan ansökan får inköpskvot icke beviljas till centralorganisation icke ansluten näringsidkare.

Virkesnämnden fastställer med ledning av de till nämnden inlämnade ansökningarna inköpskvoterna efter att först ha inhämtat anskaffningsorganisationens för gagnvirke utlåtande i saken.

Ansökan om anskaffningarnas placering:

Sedan inköpskvoterna fastställts, skall varje köpare till virkesnämnden rikta en skriftlig ansökan, vari ingår en kommunvis, byavis och per virkessortiment uppgjord förteckning över de skogsbruksenheter, till vilka han anhåller om inköpsrätt.

Virkesnämnden sänder ofördröjligen de ansökningar den mottagit till anskaffningsorganisationen för gagnvirke. Sedan köparen erhållit kännedom om sagda anskaffningsorganisations adress, få ansökningarna riktas direkt till denna.

Anskaffningsorganisationen för gagnvirke:

Från virkesnämndens område få i 3 §:s 2 mom. i statsrådets beslut den 7. 6. 1945 om reglering av handeln med gagnvirke avsedd anskaffare av gagnvirke samt sådan näringsidkare, som är ansluten till inom virkesnämndens område verksam anskaffningsorganisation för gagnvirke, och övrig förbrukare av sagda virke anskaffa dylikt virke i enlighet med virkesnämndens anvisningar.

Anskaffningsorganisationen uppgör med ledning av de till denna riktade ansökningarna förslag om placandet av köparnas inköpskvoter på olika skogsbruksenheter och insänder förslaget till virkesnämnden. Den som icke åtnöjes med anskaffningsorganisationens förslag äger vid anskaffningsorganisationens möte i saken anmäla missnöje häröver och besvär skall härvid inlämnas till styrelsen för organisationen inom tre dagar, räknat från mötesdagen, denna dag likväl icke medräknad. Styrelsen bör ofördröjligen översända besväret jämte eget utlåtande till virkesnämnden.

Virkesnämnden:

1) Så snart anskaffningsorganisationen för gagnvirke inkommit med sitt förslag, behandlar och fastställer virkesnämnden ofördröjligen planen för anskaffningarnas placering i fråga om den del, varöver inga besvär ha anförts, samt tillkännagiver sina beslut för vederbörande köpare på sätt, som medför minsta tidsutdräkt. För sina tillkännagivanden kan virkesnämnden betjäna sig av anskaffningsorganisationen för gagnvirke. De fall, som blivit föremål för besvär, avgöras av virkesnämnden, så snart utredningar angående dem ställts till dess förfogande, varpå besluten tillkännagivas såsom ovan.

2) Utöver vad som ovan i punkt 2, som berör anskaffningen av brännved, sagts angående den territoriella fördelningen av inköpskvoterna, bör virkesnämnden beakta, att anskaffningskvoterna för timmer skola förläggas till lämpliga skogar inom anskaffningszonen sålunda, att varken bil- eller järnvägstransport erfordras för virkets förflyttning. Folkförsörjningsministeriet kan i enskilda fall bevilja undantag från bestämmelserna i denna punkt.

3) Under inköpssäsongen skall virkesnämnden med ledning av de köpebrevskopior, som inkomma från köparna, följa med, huru fullgörandet av inköpsskyldigheten fortskrider. Om virkesnämnden observerar, att någon köparens verksamhet i detta avseende icke fortskrider tillfredsställande, bör nämnden efter prövning, och i fall av behov efter erinran i saken hos vederbörande, vidtaga åtgärder för att överföra avverkningsrätten på annan köpare, i enlighet med 18 § i lagen om tryggheten av tillgången på virke,

eller göra en framställan hos folkförsörjningsministeriet om bestämmande av sådant vite som 22 § i sagda lag förutsätter.

Särskilda anvisningar:

1) Varje anskaffare av bruksvirke, som erhållit inköpskvot för virkesnämndens område, betraktas som skyldig att köpa hela den mängd av varje särskilt virkessortiment, för vilken honom beviljats inköpskvot.

2) Virkesnämnden äger att övervaka, att köparen icke får tillfälle att själv eller genom ombud köpa bruksvirke från andra än sådana skogsbruksenheter, till vilka hans inköpskvot är förlagd.

3) Om förhållandena i fråga om arbetskraft eller fjärntransport så fordra, är virkesnämnden berättigad att ändra forststyrelsens förslag beträffande avverkningarnas placering.

4) Köparens egna kvoter inom de avverkningsdistrikt, där inköpskvot över huvud beviljats honom, betraktas i främsta rummet såsom hans anskaffningsområde i den utsträckning kvoterna förutsätta. Därvid må beaktas, att den brännved i egentlig mening, som hopar sig i samband med anskaffningarna av industri- och exportvirke, i allmänhet skall lämnas kvar för att användas av anskaffaren av sagda virkessortiment, för såvitt han har rätt till inköp av brännved på området.

5) Med beaktande av transportförhållandena böra kvoterna ovillkorligen placeras så att den brännved som skall avverkas icke behöver forslas per järnväg till andra än särskilt uppgivna stationer. Beträffande den för biltransport avsedda virkesmängden påpekas, att försäljnings-

beting och inköpskvoter icke få placeras invid bilvägar i större omfattning än vad som framgår av bifogade tabell. För biltransport får, med undantag för det gagnvirke som levereras av Soteva, anskaffas endast brännved och tjärved, såframt icke folkförsörjningsministeriet av särskilda skäl ger tillstånd till biltransport av något virkesparti av annan beskaffenhet.

6) Inköpskvoter beträffande rullved, splintved och fiberasp böra förläggas till skogar, vilkas trädbestånd är lämpligast för tillverkning av sagda virkessortiment. Därvid böra köparens egna önskemål i saken såvitt möjligt beaktas.

7) Försäljningsbetingen ha på grund av omständigheternas tvång denna gång ställts så höga, att i fråga om vissa skogsbruksenheter tvivel kan uppstå hos såväl virkeskommissionerna som köparna rörande möjligheterna att anskaffa de av dem förutsatta virkesmängderna. Därvid bör emellertid ihäggkommas, att anskaffningen av de programenliga virkesmängderna trots alla svårigheter är ovillkorligen nödvändig. I praktiken komma avverkningarna att ske i form av föryngringshuggningar i större utsträckning än förr.

8) Virkesnämnden äger att med vaksamhet följa anskaffningarnas fortskridande inom dess verksamhetsområde. Därest avverkningarna av travad vara icke kommit i gång i tillfredsställande omfattning till den 1. 1. 1946 och avverkningarna av timmer till den 1. 2. 1946, böra åtgärder vidtagas för att överföra avverkningsrättigheterna på mera kompetenta anskaffare samt, där det är fråga om av skogsägarna uppgjorda leveransaffärer, tvångsavverkningar föreslås.

Minister **Eero A. Wuori.**

Avdelningschef **N. A. Osara.**

Virkesnämnd	Brännveds- skogsreserver- nas minimi- mängder	Inköpskvoter som skola för- läggas invid bilvägar
	1-m ³	
Helsingfors	50,000	700,000
Sydvästra Finland	150,000	600,000
Satakunta	160,000	500,000
Nyland—Tavastland	170,000	380,000
Norra Tavastland	180,000	500,000
Östra Tavastland	140,000	450,000
Södra Savolaks	150,000	290,000
Södra Karelen	130,000	575,000
Östra Savolaks	100,000	220,000
Norra Karelen	100,000	260,000
Norra Savolaks	120,000	450,000
Mellersta Finland	150,000	500,000
Syd-Österbotten	100,000	350,000
Vasa	50,000	400,000
Mellersta Österbotten	100,000	150,000
Kainuu	50,000	150,000
Nord-Österbotten	50,000	350,000
Lappland	50,000	175,000
Sammanlagt	2,000,000	7,000,000

Kp 1947